

Het mergelland draagt veel sporen uit het verleden in zich. U kunt het allemaal ontdekken langs deze wandelroute.

Start wandelroute: Parkeerplaats in het centrum van Sint Geertruid.

Lengte: 19 km.

De route

1 Mergel en vakwerk

De spitse mergelstenen kerktoeren rijst al sinds de veertiende eeuw uit boven de huizen van Sint Geertruid. Ga langs de kerkmuur LA door een straat met vakwerkhuizen. Straat gaat over in doodlopende weg (LA). Ga via klaphekjes over treden door hellingbos. Aan het einde RA, langs een kleine mergelgroeve. Daarna het eerste pad RA langs een open (parkeer)plekje. Dan LA langs de bosrand, waarbij u geleidelijk weer het bos ingaat. In het bos houdt u bij de driesprong links aan en klimt u verderop de treden op. Dalende paden negeren, ga bij de splitsing LA. Bij de T-kr RA, verder omhoog langs wit-rode paaltjes. Dan 1e LA, bocht naar rechts volgen, langs bankje. Bij de splitsing RA, boven blijven, bij volgende splitsing RD en vlak voor de akker LA, bospad.

2 Vuursteenmijn

Misschien zal het u opvallen dat hier in het bos veel licht en ruimte is; het is deels opengehouden. Alleen zo kunnen zeldzame planten als de amandelwolfsmelk, een plant die van nature beperkt is tot deze helling, zich hier handhaven. Volg het brede pad RD tot aan de T-kr. Tweemaal rechtsaf komt u bij de beroemde vuursteenmijn (rondleiding alleen met gids, zie bij 'Tips van de boswachter').

3 Henkeput

Terug bij het brede bospad gaat u RA (naar beneden) verder. Onderweg krijgt u weids uitzicht over het Maasdal met de cementgroeves (open mergelgroeve, waar cement gemaakt wordt) en Maastricht. Bij de Y-splitsing RA en dan direct RA langs wit-rood, het steile pad op naar de

mysterieuze Henkeput. De trechter is omgeven door stevig hekwerk. Niemand weet precies waarvoor de put gediend heeft. Bij onderzoek is een koepel van tien tot twaalf meter doorsnee aangetroffen, lang geleden uitgekapt door mensenhanden. In het midden lag een puinkegel met daarin menselijke en dierlijke botten, maar ook Romeins aardewerk. Door de smalle trechter naar beneden gevallen of gegooid? Wie zal het zeggen, de vondsten zijn helaas vernietigd. Volg hetzelfde pad verder, en op de T-kr bij het brede pad RA. Bij de splitsing LA.

Inkorting 1*: als u bij de splitsing RA kiest, geel en rood, en in de velden het smalle pad RA, kunt u de wandeling inkorten tot 7 km.

U passeert de gesloten Steinberggroeve, waarin vleermuizen overwinteren. Hierna LA over een holle weg. RA vier treetjes op, een nieuw aangelegd graspad door een hoogstamboomgaard. Prachtige vergezichten en natuurlijk een bankje. Ga steeds RD tot de drukke asfaltweg.

4 Orgelpijp

Voorzichtig oversteken en RA via het fietspad. Voorbij het huis LA langs afsluitboom. Aan de rechterkant tussen mergelwanden ligt de Trichterberggroeve, een oude dagbouw-groeve met een omsloten grasveldje en in de steilwand een goed zichtbare doline of 'orgelpijp'.

Verder over het bospad. Bij T-kr LA en even verderop bij de kruising niet linksaf maar RD.

Inkorting 2**: als u bij deze kruising RA kiest, door de velden en bij de T-kr RA, kunt u de wandeling verkorten tot 12,5 km. Vervolg bij 7.

Blijf in het bos en houd rechts aan. Bij de splitsing RA, breed bospad aanhouden. Dan rechts trapje af, (rechtdoor tot klaphekje) het hooiland schuin naar rechts oversteken. In de houtwal LA via een klaphekje. Bij het bankje de groene route LA.

5 Val d'Or

Voor het raster RA, langs een vrij recent gekapt hakhoutperceel. De grote eiken en beuken die er staan steken flink af bij de iele jonge staakjes. Langs de Wijngaardsberggroeve naar de Beuk, tot 1938 woning van de familie Beuken, die

generaties lang boswachters heeft geleverd voor dit gebied, het Gouden Dal of Val d'Or. Voorbij het infopaneel bij splitsing RA, en opnieuw RA een smaller pad opklimmen. Langs een verlaten mergelgroeve die is afgezet (instortingsgevaar). Even verder bij een bankje staat de eeuwenoude 'hotsboom', een grensboom tussen Gronsveld en Cadier. RA langs akkerrand en aangeplante struiken. Na akkers bij T-kr LA, geel en groen volgen tot asfaltweg. Recht oversteken, het smalle pad RD. Aan einde RA, langs bankje. Op afaltweg LA.

6 Akkerland

Bij splitsing RA Hondenberggrub, een weg in een geultussen de akkers, een grub die bij regen water voert. Bij volgende splitsing opnieuw RA. In Eckelrade bij T-kr LA en direct RA.

7 Grafheuvel

Aansluiting ingekorte route 2.

T-kr RA langs drukke verkeersweg. Eerste pad LA. In het bos aangekomen bij de kruising LA. Kijkt u iets verderop naar rechts, tussen de bomen, dan ziet u de welving van een grafheuvel. Een reconstructie van een steenkranseheuvel uit de bronstijd (2000-800 v. Chr.). Er was hier een groep van zeven van deze grafheuvels aangetroffen, deels verloren gegaan bij de aanleg van een grindgroeve.

8 Scheggelder Grub

Volg vanaf de kruising de wit-rode route tot de Scheggelderbrug, die een diep droogdal overspant. Ook daarna nog wit-rood. Bij de hoek van de boomgaard pad volgen RD. Daarna de eerste LA, nu stapt u over op geel en rood. Langs fruitgaarden over de veldweg bereikt u het pad over de akkers, via geel en rood RA naar Sint Geertruid. Bij de asfaltweg aangekomen scherp RA en daarna RD 'Achter de Höfkens'. Aan het eind van de huizen RD en na 200 m LA over smal kerkenpad tussen twee hagen door. Bij de straat LA langs de kerk.

Tips van de boswachter

Huub van Proemer "Het heuvelachtige mergelland herbergt unieke cultuurhistorische en natuurlijke waarden. Eeuwenoude dorpen hebben hier hun eigen fruitrassen; hoogstamfruit waarvoor de laatste jaren weer belangstelling ontstaat. En het mergellandschaap, een speciaal schapenras dat hier de hellingen begraast. Maar ook de echte natuur is erg waardevol met veel beschermde diersoorten als das, wijngaardslak en vliegend hert. En niet te vergeten de kalkgraslanden met orchideeën en tal van andere zeldzame planten. De opgravingen bij de vuursteenmijn hebben geweldig veel aan het licht gebracht. Er is jarenlang elke week systematisch gegraven door een groep amateurarcheologen en oud-mijnwerkers. Die hadden het schatgraversvirus. Ze konden maar moeilijk een keer verstek laten gaan, want stel dat juist die keer een belangrijke vondst, van bijvoorbeeld skeletresten, zou worden gedaan. Die zijn nooit gevonden, maar uiteindelijk is er zoveel materiaal bovengebracht dat er vergaande conclusies uit konden worden getrokken. Over de kennis en vaardigheden van de steentijdmens, over hoogwaardig vuursteen voor gereedschappen, over de handel en noem maar op. Het is dik de moeite waard om eens een rondleiding te volgen in het opgravingsterrein zelf. Daarna kijk je met heel andere ogen naar het landschap."

- Bezichtiging prehistorische vuursteenmijn: van 1 april tot en met 30 september, elke eerste en derde woensdag van de maand, in juli en augustus iedere woensdag, aanvang altijd om 19 uur. Kosten: volwassenen € 3,50, kinderen t/m 12 jaar € 1,-. Reserveren bij VVV Zuid-Limburg, tel. 0900-5559798. (€ 1 per gesprek). Groepsexcursies mogelijk op verzoek, aanvragen bij Staatsbosbeheer. T 043-4593576. Kosten: € 45,- per groep.
- Horeca: Eetcafé-pension Riekelt, Rijksweg 184, 6247 AN Rijckholt (Parking is het startpunt voor bezichtiging vuursteenmijn) en bij startpunt route: De Koekenpan, Dorpsstraat 33, Sint Geertruid.
- Zie ook website www.staatsbosbeheer.nl, onder Natuurgebieden, Reis door de tijd. Daar vindt u een gesproken presentatie over de prehistorische vuursteenmijn.

Bereikbaarheid

- **Met de auto:** A2 tot Maastricht, afslag 56 Gronsveld. Bij splitsing links, richting Sint Geertruid. Net voorbij de kerk van Sint Geertruid ligt rechts een gratis P-plaats.

- **Met het openbaar vervoer:** trein tot Maastricht.
Bus 57 richting Gulpen, halte centrum Sint Geertruid. Ov-reisinformatie T 0900 9292 (€ 0,70 per minuut) of kijk op www.ov9292.nl. Deze route is afkomstig uit het herfstnummer van Onverwacht Nederland (3/2008).

